

ZAMONAVIY MUSIQA YO'NALISHLARI

Raxmatullayev Xumoyun Shafokatovich

Termiz davlat pedagogika instituti

Musiqa madaniyati va mahorati kafedrası katta o'qituvchisi, dots.v.b.

Yo'ldoshev Jahongir Shavkatovich

Termiz davlat pedagogika instituti

Jismoniy madaniyat va san'at fakulteti

Musiqiy ta'lim yo'nalishi talabasi

jahongiry725@gmail.com

Annotatsiya: *Ushbu maqolada zamonaviy musiqa yo'nalishlarining shakllanishi, rivojlanish dinamikasi va texnologik taraqqiyotning ular bilan o'zaro ta'siri tahlil qilinadi. Musiqa sanoatida globalizatsiya va raqamli platformalarning roli muhokama qilinib, turli janrlarning o'ziga xosligi yoritiladi.*

Kalit so'zlar: *Zamonaviy musiqa, musiqa yo'nalishlari, raqamli texnologiyalar, musiqa industriyasi, globalizatsiya*

Annotation: *This article analyzes the formation, development dynamics, and technological influences on modern music genres. It examines the role of globalization and digital platforms in the music industry while highlighting the distinct characteristics of various genres.*

Key words: *Modern music, music genres, digital technologies, music industry, globalization*

Аннотация: *В данной статье рассматривается формирование и динамика развития современных музыкальных направлений, а также влияние технологического прогресса на них. Обсуждается роль глобализации и цифровых платформ в музыкальной индустрии, раскрываются особенности различных жанров.*

Ключевые слова: *Современная музыка, музыкальные направления, цифровые технологии, музыкальная индустрия, глобализация*

Musika insoniyat madaniy merosining ajralmas qismi bo'lib, uning shakllanishi va rivojlanishi jamiyatning ijtimoiy, madaniy hamda texnologik taraqqiyoti bilan chambarchas bog'liq. Har bir tarixiy bosqich o'ziga xos musiqiy yo'nalishlarni yuzaga keltirgan bo'lsa, XXI asrda bu jarayon yanada jadallashdi. Bugungi kunda musika faqatgina san'at turi sifatida emas, balki ijtimoiy, psixologik va iqtisodiy fenomen sifatida ham o'rganilmoqda. Musiqaning kommunikativ imkoniyatlari kengayib, global miqyosda madaniyatlararo integratsiyani ta'minlaydigan kuchli omillardan biriga aylandi. XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab musika sanoati texnologik innovatsiyalar, globalizatsiya va ommaviy madaniyatning rivojlanishi natijasida tubdan o'zgardi. Zamonaviy musika yo'nalishlari tobora diversifikatsiyalashib, an'anaviy janrlar bilan birga, eksperimental va texnologik jihatdan boyitilgan yangi uslublar paydo bo'ldi. Elektron musika, hip-hop, rok, pop, R&B, jazz va boshqa janrlarning rivojlanishi musika sanoatining o'zgaruvchan dinamikasini aks ettiradi. Ayniqsa, sun'iy intellekt, blokcheyn texnologiyalari va raqamli distributsiya tizimlari musiqaning yaratilishi, tarqatilishi va iste'mol qilinishi jarayonini tubdan o'zgartirmoqda.

Bugungi kunda musika faqatgina ijrochilik san'ati yoki tinglovchi tajribasi bilan cheklanmay, balki multimedaviy mahsulotlar, marketing strategiyalari, virtual haqiqat texnologiyalari va interaktiv platformalar orqali keng qamrovli ta'sir kuchiga ega bo'lib bormoqda. Shu bilan birga, musika ijtimoiy voqelikni aks ettirish, madaniy o'zlikni saqlab qolish va jahon miqyosida milliy musiqiy an'analarni targ'ib qilishning muhim vositasi sifatida ham maydonga chiqmoqda.

Zamonaviy musika yo'nalishlari murakkab va ko'p qirrali bo'lib, turli janrlar va uslublarning uyg'unlashuvi hamda yangicha badiiy ifoda vositalarining shakllanishi bilan ajralib turadi. XXI asrda texnologik taraqqiyot va madaniy globallashtirish musiqaning shakli, mazmuni va ta'sir doirasiga bevosita ta'sir o'tkazib, uning rivojlanish tendensiyalarini tubdan o'zgartirdi. An'anaviy musiqiy janrlar zamonaviy texnologiyalar bilan sintez qilinib, yangi akustik tajribalar va innovatsion uslublar paydo bo'lishiga zamin yaratdi.

Elektron musiqa XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab jadal rivojlanib, bugungi kunda musiqa sanoatining ajralmas qismiga aylandi. Ushbu yo‘nalish asosan elektron vositalar, jumladan, sintezatorlar, drummashinalar, samplar va raqamli tovush ishlab chiqarish texnologiyalaridan foydalangan holda yaratiladi. Elektron musiqaning house, techno, trance, dubstep kabi janrlari mavjud bo‘lib, ular har biri o‘ziga xos ritmika, tembr va dinamik strukturalarga ega.

Pop musiqa ommaviy auditoriyaga mo‘ljallangan, yengil eshitiladigan, ritmik va esda qolarli kuylardan iborat bo‘lib, zamonaviy musiqa industriyasining yetakchi yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. XXI asrda pop musiqaga elektron elementlar, hip-hop va R&B janrlarining o‘ziga xos xususiyatlari singdirilib, uning estetik va kompozitsion imkoniyatlari yanada kengaytirildi. Rok musiqa XX asrning o‘rtalaridan boshlab dunyo miqyosida kuchli ta’sir ko‘rsatgan janrlardan biri bo‘lib, uning turli yo‘nalishlari – alternativ, punk, hard rock, heavy metal va progressiv rok bugungi kunda ham ommabopligicha qolmoqda. Indie musiqasi esa tijorat omillaridan xoli, mustaqil ijodiy jarayon sifatida shakllangan bo‘lib, ijodkorlarga o‘z badiiy erkinligini saqlash imkonini beradi. Hip-hop va R&B musiqasi afro-amerikalik madaniyatning ajralmas qismi sifatida shakllanib, bugungi global madaniyatga katta ta’sir ko‘rsatmoqda. Ushbu janrlar murakkab ritmik strukturalar, poetik ifoda vositalari hamda zamonaviy texnologiyalar yordamida yangicha musiqiy kompozitsiyalar yaratishga asoslangan.

Klassik musiqa hanuzgacha san’atning eng yuqori shakllaridan biri sifatida e’tirof etiladi. Bugungi kunda neo-klassik uslubda ijod qilayotgan bastakorlar an’anaviy klassik elementlarni zamonaviy texnologiyalar bilan uyg‘unlashtirib, yangi musiqiy tajribalar yaratmoqda. Bunda elektron orkestratsiya, sintezatorlar va raqamli tovush dizayni keng qo‘llaniladi. Har bir xalqning milliy musiqasi uning tarixiy va madaniy merosini aks ettiruvchi eng muhim badiiy vositalardan biri sanaladi. Hozirgi vaqtda folklor va etnik musiqaning zamonaviy aranjirovkalari ommalashib, turli janrlar bilan sintez qilinmoqda. Bu esa an’anaviy ohanglarni yangi auditoriya uchun yanada jozibador qiladi.

Xulosa qilib aytish mumkin-ki, zamonaviy musiqa yo‘nalishlari globallashuv jarayonlari, texnologik innovatsiyalar va ijtimoiy-madaniy o‘zgarishlar natijasida tezkor rivojlanishda davom etmoqda. Elektron musiqa, hip-hop, pop, rok kabi janrlar nafaqat tinglovchilar didiga ta’sir ko‘rsatmoqda, balki san’atkorlarning ijodiy yondashuvini ham o‘zgartirmoqda. Raqamli platformalar orqali musiqaning keng tarqalishi ijodkorlar uchun yangi imkoniyatlar yaratib, musiqa sanoatining rivojlanishiga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, an’anaviy va zamonaviy musiqa elementlarining sintezlanishi musiqiy madaniyatning yanada boyishiga olib kelmoqda. Kelajakda sun’iy intellekt, virtual haqiqat va boshqa texnologiyalar musiqaning yangi qirralarini ochib berishi kutilmoqda, bu esa ijodiy jarayonlarga yanada innovatsion yondashuvlarni ta’minlaydi. Zamonaviy musiqa – bu faqat san’at emas, balki global ijtimoiy-madaniy jarayonlarning ajralmas qismi hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O.A. Ibrohimov, G‘.M. Xudoyev. Musiqa tarixi. O‘quv qo‘llanma. - T.: «Barkamol fayz media», 2018, - 312 b.
2. R.Tursunova, G.Tursunova. Jahon musiqa tarixi. -T.: “Voriz-nashriyoti”, 2017,152 bet.
3. Feruza Asqar. Musiqa va inson ma’naviyati. -T.: O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi”, 2000-96 b.
4. Yakubov B. R. Ma’ruzalar matni. - Farg‘ona. 2015. - 164.